

PLAN
STRATEGI
PROGRAM
HANDLINGSPLAN

RIKTLINJER

RUTIN
REGLER

Riktlinjer för tillstånd och tillsyn för
**FRISTÅENDE FÖRSKOLOR,
FRITIDSHEM OCH
PEDAGOGISK OMSORG I
SIGTUNA KOMMUN**

Dokumentnamn Riktlinjer för tillstånd och tillsyn för fristående förskolor och pedagogisk omsorg i Sigtuna kommun			Dokumenttyp Riktlinjer
Fastställt/upprättad 2019-12-17	Version 2	Senast reviderad 2020-12-17	Giltig till Tillsvidare
Dokumentansvarig/processägare Verksamhetschef förskola		Beslutsinstans Barn- och ungdomsnämnden	
Dokumentinformation Riktlinjer för tillstånd och tillsyn för fristående förskolor och pedagogisk omsorg i Sigtuna kommun			
Dokumentet gäller för Fristående huvudmän för förskola och pedagogisk omsorg			
Tidigare revideringar 2019-12-17			

Innehåll

1.	Inledning	5
2.	Syfte	5
3.	Tillstånd för fristående förskolor	5
3.1	Ansökan.....	5
3.2	Handläggningen.....	6
3.3	Avgift för ansökan om godkännande och ansökan om utökat/ändrat tillstånd	6
3.4	Mindre utökning av befintlig verksamhet.....	7
3.5	Ägar- och ledningsprövning.....	7
3.6	Insikt i föreskrifter.....	7
3.7	Lämplighet.....	8
3.8	Ekonomiska förutsättningar	8
3.9	Verksamhet och kvalitet	9
4.	Beslut om godkännande	10
5.	Rätt till bidrag för pedagogisk omsorg	11
6.	Krav på att meddela ändringar	11
7.	Tillsyn.....	11
7.1	Ingripande vid tillsyn.....	12
8.	Överklaga beslut.....	14
9.	Uppföljning	14

1. Inledning

Dessa riktlinjer avser tillstånd och tillsyn för fristående förskolor i Sigtuna kommun. I skollagen (2010:800) står det att utbildning inom förskolan ska främja alla barns utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Samma krav som gäller en kommunal förskola gäller för enskilda huvudmän. Kommunen där en enskild huvudman önskar erbjuda fristående förskoleverksamhet ska pröva huruvida den enskilde huvudmannen uppfyller skollagens krav. Om kraven är uppfyllda kan enskilda huvudmannen godkännas efter en ansökan till kommunen. Godkännandet avser viss utbildning vid förskoleenhet eller fritidshem.

Riktlinjerna avser även rätt till bidrag för pedagogisk omsorg och de tillämpas även för fristående fritidshem som inte har koppling till en skolenhet som söker tillstånd samt tillsyn av dessa.

2. Syfte

Syftet med dessa riktlinjer är att tydliggöra processen för hur prövning av fristående huvudmän att starta förskola ska gå till och vad som krävs för att en ansökan om att starta en fristående förskola i Sigtuna kommun ska vara fullständig. Vidare syftar riktlinjerna till att tydliggöra processen kring tillsyn av fristående förskolor. Riktlinjerna avser även att redogöra för processen gällande prövning och tillsyn för fristående fritidshem som inte har koppling till en skolenhet samt att tydliggöra rätt till bidrag enligt skollagen för pedagogisk omsorg samt tillsyn över dessa

3. Tillstånd för fristående förskolor

3.1 Ansökan

Ansökan om att starta verksamhet ska göras på Sigtuna kommuns webbplats i god tid innan önskat startdatum. Vår målsättning är att ha en handläggningstid på fyra månader från det att en fullständig ansökan lämnats in. Med ansökan ligger en checklista för vilka underlag som ska bifogas. Intyg och utdrag utöver dessa som kommunen behöver inhämta kan komma att bekostas av den sökanden. Ansökan signeras av behörig firmatecknare.

I ansökan ska det tydliggöras, och biläggas underlag, som visar hur den enskilde huvudmannen uppfyller kraven för att tillhandahålla fristående förskoleverksamhet.

Godkännande för enskild huvudman att bedriva fristående förskoleverksamhet ska lämnas om sökanden uppfyller skollagens 2 kap. 5 § krav på att:

- genom erfarenhet eller på annat sätt ha förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten,
- ha ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten,
- i övrigt ha förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen, och
- i övrigt bedöms vara lämplig.

För att godkännande ska lämnas krävs därutöver att utbildningen inte innebär påtagliga negativa följder på lång sikt för barnen eller kommunala förskolor där utbildningen ska bedrivas.

Den sökanden ska i ansökan tydliggöra hur kraven för godkännande ska uppfyllas och inte vad som ska uppfyllas. Sökanden ska beskriva hur denna kan bedriva en verksamhet med god kvalitet, både verksamhetsmässigt och ekonomiskt.

3.2 Handläggningen

Handläggning av godkännandet sker av personal på barn- och ungdomsförvaltningen. Vid inkommen ansökan granskas formalia om den är att anse som fullständig eller om kompletteringar behöver begäras från den sökanden. Under ärendehandläggningen sker en bedömning om den enskilde uppfyller skollagens krav. Bedömningen sker med grund i inkommen dokumentation, intervju svar från sökanden samt, när det är möjligt, besök i verksamhetens lokal. Vår målsättning är att ha en handläggningstid på 4 månader från och med det att en komplett ansökan lämnats in.

3.3 Avgift för ansökan om godkännande och ansökan om utökad/ändrat tillstånd

Ansökan om godkännande för fristående förskolor är förenat med en ansökningsavgift. Likaså är det förenat med en avgift för ansökningar som avser förändringar eller utökning av befintligt tillstånd. Avgift för ansökan om godkännande

vid nyetablering är 25 000 kr och ansökan om förändring/utökning av befintligt godkännande är 10 000 kr. Avgiften ska betalas i samband med ansökan. Att meddela förändringar inom ramen för ägar- och ledningsprövning är inte belagt med avgift.

3.4 Mindre utökning av befintlig verksamhet

Vid en mindre utökning av befintlig verksamhet som avser en ökning med max 10 % av redan beviljat antal och max ytterligare fem platser görs en förenklad prövning av utökningen. Den förenklade prövningen görs av tjänstemän på barn- och ungdomsförvaltningen och beslutas av förvaltningschef. En ansökan om mindre utökning av verksamheten är inte belagd med avgift och kan endast göras en gång per år.

3.5 Ägar- och ledningsprövning

Tillstånd kan endast beviljas den som är att anse som lämplig att bedriva verksamheten, har ekonomiska förutsättningar och insikt i gällande föreskrifter som krävs för att bedriva förskoleverksamhet.¹ En bedömning av sökandens möjlighet att uppfylla dessa krav görs. För juridiska personer ska prövningen avse:

- Verkställande direktören och andra som genom ledande ställning eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande över verksamheten
- Styrelseledamöter och styrelsesuppleanter
- Bolagsmän i kommanditbolag eller andra handelsbolag, och
- Övriga personer som genom direkt eller indirekt ägande har ett väsentligt inflytande över verksamheten.

3.6 Insikt i föreskrifter

Med insikt ska den sökanden visa på kunskap om innehållet i föreskrifter inom utbildningsområdet, arbets- och arbetsmiljörättsliga regler samt ekonomiska regelverk som styr associationsformen. Här görs en samlad bedömning av den sökanden. Exempelvis innebär det att varje styrelseledamot inte behöver ha samtliga kunskaper

---

¹ 2 kap. 5§ skollagen

utan kompetensen ska finnas sammantaget hos den berörda kretsen. Anställdas kunskaper kan inte medräknas vid prövning utan insiktskravet åligger den sökanden.

3.7 Lämplighet

Kommunen kommer att genomföra en lämplighetsbedömning av ägare och ledningen. Vid lämplighetsbedömningen ska viljan och förmågan att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna, laglydnad i övrigt och andra omständigheter av betydelse beaktas.² För att genomföra en lämplighetsbedömning av ägare och ledning görs en vandelsprövning av de fysiska personerna som utgör sökanden. Vandelsprövningen avser kontroll av brottsregister, ekonomisk tillförlitlighet som avsaknad av skulder eller att personen tidigare inte varit försatt i konkurs och annat som kan inverka på personens lämplighet som enskild huvudman.

3.8 Ekonomiska förutsättningar

Den sökanden ska sköta sin ekonomi ansvarsfullt och kommer därför att bedömas huruvida denne har ekonomiska förutsättningar att följa gällande föreskrifter. Blivande huvudman ska även ha ekonomiska medel för att kunna bedriva verksamheten långsiktigt och med god kvalitet. Sökanden ska bedömas vara ekonomiskt stabilt och en kreditupplysning kommer att göras. Därutöver ska det finnas ekonomiska medel för att kunna bedriva verksamheten långsiktigt och med god kvalitet. För ett bolag som ingår i en koncern kan även koncernens ekonomi att beaktas. Sigtuna kommun kommer vid bedömning av ekonomiska förutsättningar samt vid ägar- och ledningsprövning bland annat att hämta in uppgifter från belastningsregistret och företag som erbjuder kreditupplysningar. Även uppgifter från Bolagsverket, Kronofogdemyndigheten, Skatteverket kan komma att inhämtas.

Om den sökanden har varit/är sedan tidigare huvudman för annan verksamhet både inom och utom kommunen kan tillsyn och övrigt från denna erfarenhet ligga till grund för bedömningen.

---

² 2 kap. 5§ skollagen

3.9 Verksamhet och kvalitet

Verksamheten kommer att bedömas utifrån följande kriterier:

- Tillgänglighet

Utifrån verksamhetens omfattning, antal barn och organisation görs en bedömning om verksamheten kommer ha förutsättningar att vara tillgänglig i enlighet med skollagens krav. Öppettiderna för både kommunala och fristående förskolor som är en del av det kommunala kösystemet är mellan kl. 06.30 - 18.30 om behov finns.

- Personal

Utifrån verksamhetens omfattning, antal barn, organisation, rektor som uppfyller skollagens krav och dokumentation över personalens utbildning görs en bedömning av om verksamheten kan uppfylla krav gällande ledningen av utbildningen. Dessutom görs en bedömning om behörighet och legitimation, tystnadsplikt och lagen (1998:620) om belastningsregister.

- Lokal

Utifrån beskrivning av verksamheten görs en bedömning av lokalerna görs den utrustning som finns uppfyller syftet med utbildningen. Utifrån handlingar relaterat till lokalen görs en bedömning om lokalerna är godkända för sitt ändamål av berörda myndigheter. Exempelvis bygglov, hyreskontrakt eller andra handlingar kan komma att inhämtas.

Kvalitén kommer att bedömas utifrån följande kriterier:

- Systematiskt kvalitetsarbete

Utifrån mall och rutin för huvudmannens systematiska kvalitetsarbete bedöms om huvudmannen har förutsättningar att följa krav på systematiskt kvalitetsarbete.

- Åtgärder mot kränkande behandling

Utifrån mall för likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling bedöms om huvudmannen har förutsättningar att följa krav på åtgärder mot kränkande behandling.

- Konsekvenser för kommunala verksamheter

För bedömning om utbildningen innebär påtagliga negativa följder på lång sikt för barnomsorg som anordnas av kommunen görs en granskning av antal barn i kön och av befolkningsprognos och kapacitetsplan av handläggaren.

4. Beslut om godkännande

Beslut om godkännande av enskild huvudman att bedriva fristående förskoleverksamhet fattas av barn och ungdomsnämnden. Beslut om godkännande görs utifrån en helhetsbedömning av inkomna handlingar, intervju och eventuellt besök i lokaler. Samtliga krav i skollagen ska vara uppfyllda för att godkännande ska kunna beviljas. Om ett eller flera krav inte uppfylls kommer ansökan att avslås. I beslutet framgår vilka krav som ställs, från och med vilket datum och på vilken plats godkännandet att bedriva förskola gäller. Beslutet gäller endast för en viss;

- Utbildning
- Huvudman
- Lokal
- Platsantal

För övrigt ska även nedanstående krav följas:

- Den enskilda anordnaren kan ansluta sig till kommunens kösystem och ska följa urvalsgrunderna i kommunens gällande riktlinjer för plats i förskola alternativt fritidshem och pedagogisk omsorg i Sigtuna kommun. Detta innebär att anordnaren ska ta emot de barn som anvisas plats i deras verksamhet. De enskilda anordnare som inte vill ansluta sig till kommunens kösystem kan välja att avstå. Alla enskilda anordnare ska, oavsett om de är anslutna till kommunens kösystem eller inte, tillämpa de urvalsgrunder som framgår av kommunens riktlinjer för avgifter och regler.
- Öppettiderna fastställs utifrån vårdnadshavares behov inom kommunens ramtid i gällande riktlinjer för plats i förskola, pedagogisk omsorg och barnomsorg på obekvämt arbetstid i Sigtuna kommun.
- Skyldighet för anordnaren att rapportera allvarliga olycksfall och tillbud gällande barn till kommunen.
- Barnomsorgsavgifter får inte överstiga avgiftsnivåerna i maxtaxan.

5. Rätt till bidrag för pedagogisk omsorg

Pedagogisk omsorg är ett alternativ till förskola och fritidshem och kan avse familjedaghem eller flerfamiljslösningar som har sin verksamhet i någons hem eller i särskild lokal. Förskolans läroplan är vägledande men inte bindande för pedagogisk omsorg. Enligt skollagen gäller för all pedagogisk omsorg att lokalerna ska vara ändamålsenliga och att det ska finnas personal med sådan utbildning eller erfarenhet att barnens behov av omsorg och en god pedagogisk verksamhet kan tillgodoses. Vidare ska verksamheten utgå från barnets bästa och barngrupperna ska ha en lämplig sammansättning och storlek.

Enligt skollagen ska en enskild medges rätt till bidrag om denne har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för motsvarande offentlig verksamhet. Detta innebär att verksamheten ska kunna följa skollagens kvalitetskrav, vara öppen för alla barn, att avgifterna inte är oskäligt höga och att huvudmannen systematiskt ska följa upp och utvärdera verksamheten liksom ha skriftliga rutiner för klagomålshantering.³

6. Krav på att meddela ändringar

Om den sökande godkänns att bedriva förskoleverksamhet som enskild huvudman ska denne enligt skollagen 2 kap. 5 b § meddela ändringar av ägare och ledning till Sigtuna kommun. Anmälan kan göras i förväg men ska inkomma senast en månad efter förändringen. Vid anmälan av ändringar kommer ny prövning genomföras att den enskilda huvudmannen uppfyller godkännandekraven. Underlag som visar att kraven fortfarande är uppfyllda ska lämnas med anmälan om ändring.

7. Tillsyn

I enlighet med skollagen har kommunen tillsynen över fristående förskolor, vissa fritidshem och pedagogisk omsorg.⁴ Syftet med kommunens tillsyn är att säkerställa att kraven i skollagen efterlevs. Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med skollagens bestämmelse, föreskrifter med stöd av skollagen och relevanta bestämmelser i andra författningar. För att utöva tillsynen har kommunen rätt att på plats granska verksamheten och rätt att få tillträde till de lokaler och andra utrymmen

---

³ 25 kap. 2, 7, 8 och 10 §§ skollagen.

⁴ 26 kap. 4, 6-16, 18 §§

som används i verksamheten. Den enskilda huvudmannen är skyldig att på begäran lämna upplysningar, handlingar och annat material som behövs för tillsynen.

Enskild huvudman som innehar godkännande åtar sig att fortlöpande uppfylla föreliggande godkännandekrav. Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet skollagens bestämmelse, föreskrifter med stöd av skollagen och relevanta bestämmelser i andra författningar. Upprätthållandet av kraven kan komma att granskas vid tillsyn. Vidare ska kommunens riktlinjer för avgifter och regler för förskola, pedagogisk omsorg och barnomsorg på obekvämt arbetstid i Sigtuna kommun efterlevas.

Tillsyn av fristående förskolor, fritidshem och pedagogisk omsorg ska ske regelbundet, ungefär vart tredje år, men det kan även förekomma riktad tillsyn. Vid nyetablering sker en tillsyn inom det första året. Den regelbundna tillsynen syftar till ett främjande arbete medan den riktade tillsynen kan inriktas mot ett speciellt område eller sakfråga men kan också ske efter uppgifter om brister i verksamheten. Vid varje enskild tillsyn skrivs en rapport som kan resultera i antingen ett ingripande eller ett konstaterande om att verksamheten upprätthåller kvalitet. Barn- och ungdomsförvaltningen ansvarar för tillsynen och genomförs av en tjänsteman från förvaltningen samt en rektor.

7.1 Ingripande vid tillsyn

Föreläggande

En tillsynsmyndighet får förelägga en huvudman som enligt denna lag står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten eller, i fråga om enskild huvudman, de villkor som gäller för godkännandet eller beslutet om rätt till bidrag. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna. Om en analys enligt 2 § andra stycket ger stöd för det, kan åtgärderna omfatta förändringar i lärarresurserna.⁵ Ett föreläggande enligt detta kapitel får förenas med vite.⁶

Anmärkning

---

⁵ 26 kap. 10 § skollagen

⁶ 26 kap. 27 § skollagen

En tillsynsmyndighet får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som enligt denna lag står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten.⁷

Avstående från ingripande

En tillsynsmyndighet får avstå från att ingripa om

1. överträdelsen är ringa,
2. den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse, eller
3. det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl mot ett ingripande.⁸

Återkallelse av godkännande

När en enskild huvudman innehar godkännande kan det återkallas antingen på huvudmannens egen begäran eller kommunens begäran. Enskild huvudman som innehar godkännande att bedriva fristående förskoleverksamhet ska, om denna önskar, skriftligen begära att godkännandet återkallas vid avslut av verksamhet. Begäran ska lämnas in till kommunen minst sex månader innan verksamheten planeras upphöra.

En tillsynsmyndighet får återkalla ett godkännande, ett medgivande eller ett beslut om rätt till bidrag som myndigheten har meddelat enligt denna lag, om

1. ett föreläggande enligt 10 § inte har följts, och
2. missförhållandet är allvarligt.

Ett godkännande eller beslut enligt första stycket får också återkallas om

1. ett föreläggande enligt 10 § inte har följts, och
2. den enskilde vid den etableringskontroll som avses i 9 a § inte kan visa att rimliga åtgärder har vidtagits för att få till stånd ett samråd enligt 2 kap. 6 a §

Tillsynsmyndigheten får besluta att ett beslut om återkallelse ska gälla trots att det inte har vunnit laga kraft.⁹

Tillfälligt verksamhetsförbud

Om det är sannolikt att ett beslut om återkallelse enligt 13 § kommer att fattas och beslutet inte kan avvaktas med hänsyn till allvarlig risk för barnens eller elevernas hälsa

---

⁷ 26 kap. 11 § skollagen

⁸ 26 kap. 13 § skollagen

⁹ 26 kap. 16 § skollagen

eller säkerhet eller av någon annan särskild anledning, får tillsynsmyndigheten förbjuda huvudmannen att tills vidare, helt eller delvis, driva verksamheten vidare.

Beslut enligt första stycket gäller omedelbart, om inte annat beslutas och får gälla i högst sex månader.¹⁰

8. Överklaga beslut

De beslut som är möjliga att överklaga är; godkännande att bedriva fristående förskola, återkallande av godkännande, rätt till bidrag, grundbelopp och tilläggsbelopp, tillfälligt verksamhetsförbud samt vitesföreläggande.

Ett beslut ska överklagas skriftligt. Av skrivelsen ska framgå vilket beslut som överklagas och den ändring av beslutet som klagande begär.

Överklagandet ställs till förvaltningsrätten men lämnas in till barn- och ungdomsförvaltningen för vidarebefordran till förvaltningsrätten. Överklagandet måste komma in till barn- och ungdomsförvaltningen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet.

Barn- och ungdomsförvaltningen prövar om överklagandet har kommit in i rätt tid. Om överklagandet har kommit in för sent ska det avvisas.

Om överklagandet har inkommit i rätt tid ska barn- och ungdomsförvaltningen överlämna överklagandet och övriga handlingar i ärendet till förvaltningsrätten.

9. Uppföljning

Uppföljning och eventuell revidering av riktlinjerna sker vid tillkomst av nya bestämmelser, praxis eller vid behov.

---

¹⁰ 26 kap. 18 § skollagen